Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מיטוואכס, פרייטאג אונד שאנטאג.
אונד וואכענט.

פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פירים אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
עדען טאג
פרענומעריר ען
אינד דער פעסטערלאיד-פעריס
בענינג מיט דעם עסטאנג דעס
עיסענס בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נום. 29,
וואהן מאן אויך דיא פעסטערלאיד-
אנס-גאלעריע אז זעגען פרייטאג.

Nr. 52. דרייצעהנטער יאהרגאנג. פעסטס, פרייטאג ז אייר ה.תרמ"א. Pest, den 6. Mai 1881.

פריעדען אין גריעכענלאנד
אונד קריעג אין טונים.

דער לאנגיעריגע גריעכיש-טירקישע שטרייט האט ענדליך אינגן פריעדליכען אבשלוס געפונדען. דער סולטאן גיבט דאס, וואס דיא געוואנדטען דער איראפעאישען גראס-מעכטע אין קאנסטאנטינא. פעל פערלאנגען, אן גריעכענלאנד — אינד גריעכענלאנד ניממט עס אן, וואהל שעמט זיך נאך גריעכענלאנד, זיך מיט דיזער העלפט דעם געפאר-דערטען זא אהנע וויטערעס צופרידען צו שטעל-לען; עס ראסטעלט נאך איממער מיט דען זעבעלן אונד קלירדט מיט דעם געוויסדע, אים דער וועלט צו צייגען, דאס עס אים שטאנדע איזט, מיט דער מאכט זיינער וואפען דאס צו נעהמען, וואס עס פאהדערט. יא, דיא גריעכען דאבען זאגאר דעם גריעכישען לאנגע דיא פירכטערליכסטען דראהונ-גען צוראממען לאסען, וועגן ער פיינע זיין זאלל-טע, זיך מיט דעם קלייגען טירקייא צו-פריעדען צו שטעללען — אבער אלל דיעס איזט נור לעערע גראסמאכטייא אונד גראסטוויייא.— דיא גריעכען זינד גיבט מעהר דיא העלדען, וועלכע פאר אלטער צייט אין גריעכענלאנד לעבטען; זיא וואללען זיך בלאס נור אין יוגינג איוטשייינגענד אנגעדענען, וואס מאן אהנען עכטן גיבט.

דאס טירקישע געבייטע, דאס עמפיר גריעכענ-לאנד בעראממט, איזט גראמער אלס עיזלאוס אונד לאטהרינגען, אונד אין מילטערישער אונד וירטש-שאפטליכער בעציעהונג 10-מאל ווערט-פאללער אלס באסניען אונד דיא הערצעגאווינא. — עמפיר איזט נור דיא פראגע: וויא דאס דיא איראפעאישען גראס-מעכטע בעוועגלישעללנען וועדען, דאס גריעכענלאנד דאס אידם עמפיר צונעשפראכענע שטיק דער וועלטען טירקייא אדער אינען דעפפ-גען לאספ געגען דיא דאר-טיגען מאהאמעדאנער אונד אלבאנעזען בעזעמצען לאנגען.

דער בערלינער פערטראג עגטהאלט צאהל-ריכע בעשטיממונגען איבער דיא פאללשטענדיגע גלייכבערעכטיגונג אללער לאנדעסאנגען אים אי-ענטע, איבער דען שוטען דעם טירקישען שטאאטס-אינגעטהומס, זא וויא איבער דען שוטען דער מא-שענען אין דעם טירקישען געבייטע, וועלכעס אן גריעכענלאנד לאממען זאהל, פאן וועלכער זייטע זאהל נון דיעזער שוטען אינגעהען? — וועדען דא דיא איראפעאישען גראסמעכטע אים פאללע אינער פערלעגונג אידער בעשטיממונגען מיט דער מאכט אידער ארמעען אינשטישען?

יעדענפאללס דערשיט עמצט אים אייגענט וועגנסטעגס אינע שיינבארע רוהע, וועגן נור דיעזע רוהע לאנגע אהרע דויערן זאללטע? — פאר-ליפיג גלייכט נעמאנד דאראן, דאס דיא רוהע אים אי-ענטע לאנגע אנדאהלטען וועדד. דאס טירקישע ריך וועדד נאך אונד נאך צערשטיקעלט, אין גליעד נאך דעם אנדערן, וועדד אידם אבגערישסען; אין שטיק דער טירקייא לאם אן רומעניען, אים אייגענ שטיקע וואהרד דאס בולגאריישע פרסטענטהום, אין שטיק אן סערבען, אין שטיק אן עסטערריך-אונ-גארן, אין שטיק אן מאנטענעגרא, אין שטיק אן גריעכענלאנד, אייגע טירקישע אינזעל אן עגגלאנד אונד דער נאך דיא אזיאטישען טירקייא לאם אן רוסלאנד, ווער וויים אללא, וויא לאנגע זיך נאך דער קלייגע טירקישע לאנדעפ, אהנע דיא אידם אבגעריסענען גליעדער, עדדאהלטען ווערד.

נור דיא איראפעאישען באדזען זינד פאללער פריעדענס-ציפערזוכט. דיא קורזע דער ווערטה-פאפיערע ערדייכטען אינע זאלבע אינגעהיעריע האהע, וויא זיא גיכט אינמאל אים יאהרע 1872 (פאר דעם גראסען „קראך") פאהדהאנדען וואר. דיא פא-פיער-קורזע שטיגען פאן טאג צו טאג, דיא בארזו-אנער, וועלכע אין דאס שטיגען דער פאפיערע שפעקולירען, ווערדען מיט ווערדעם טאגע ריכער, אין דען גראסשטעדטען איזט ווערדער פיעל געלד אונד אין גראסער ריכטהום פאהדהאנדען, וועסהאלב אין אללע גיטער אונד זאכסטיגע פערקיפפ-גונגען, שטענדיג אים פריזיז זעהר געשטיגען זינד.

עס ווערד נור נאך צו וויסען, דאס אין דיא גראס-מעכטע זא פאללער פריעדענס - ציפער-זיכט זין זאללען, דאמיט זיא אידרע אינגעהיעריע גראסען ארמעען, וועלכע זא פיעל ארבייטס-קרעפ-טע אונד זא פיעל געלד פערשלינגען, אבשאפפען אדער וועגסטעגס פערמינדערן מאגען. נון אבער בעשערט נאטט דען רעגיערונגען איממער ניע אינערגען צו אינפרעכטהאלטונג אידרער גראסען ארמעע. קוים איזט דער פריעדען אין גריעכענלאנד אינגעטרעטען, אלס שאן וועדער אין נייער קריעג אין טונים עגטשטאנדען איזט. דא הייסט עס שאן: מאן לאנן עס גיכט וויסען, וויא וויים עס דיא פראנצאזען טרייבען, אבזיא גיכט טונים גאנין בע-זעצען אונד אלס אידר פאללעס אינגעהען בע-טראכטען ווערדען; מאן וויים גיכט, אב דאס גיכט צו אינעם קריעגע צוישען פראנקרייך אונד איטא-ליען פיהרען ווירד — אונד ווענן פראנקרייך מיט איטאליען אים קריעגע איזט, זא מיסען אייך אללע איבריגען איראפעאישען גראסמעכטע אייך אידרער הוט זין. מיסען אנפאנגס אלס שטילע בעאבאכ-טער צושיען אונד זיך דאנן נאטהגעפאללס זא-גאר דרייגמישען.

זא וויא בזיהרט דיא גريעכען, זא מאכען עמצט אייך דיא איטאליענער אינען אינגעהייערן קריעגס-לערם; זיא לערמען אונד פאלטערן, דאס זיך דיא איטאליענישע רעגיערונג דיעס פאן פראנ-ריך יא גיכט געפאללען לאססע, דאס איטאליען זאפארט זיינע קריעגס-שיפפע אייך דעם מיטעללענ-דישען מעערע צום לאמפפ געגען דיא פראנצאזי-שען קריעגס-שיפפע בייא טונים פערייעגדע.

איטאליען איזט אז דעם שפאניישען גע-וואהנס, דאס ווענ זיך צוייא שלאגען, זא פריעט זיך דער דריטטע, אינדעם ער אים דעם שטרייט דער בידען קעמפפענדען ווענ נוטצען ווערד. איטאליען איזט צו ווייניג גראסע גיכט ריך אייגענ בראפפ, זאנדערן נור דורך דיא קריעגע אנדערער מעכטע געלאנגט, דורך דען קריעג צוישען פראנק-ריך אונד עסטערריך ווערד איטאליען דיא לאמ-בארדיא, דורך דען קריעג צוישען עסטערריך אונד פריסען איזט איטאליען צום בעזיטצע וועגצעגענס געקאממען, דורך דען קריעג צוישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך לאנגטע דער לאנג פאן איטאליען ווייג דערזעהנען נאך דאס פערלענען, נאכדעם ער אייך דען זאגענאנגטען פריהערען „קיכענ-שטאאט" אין בעזיטען ווענאממען — אונד נון וא-ווענ אין קריעג צוישען רוסלאנד אונד דער טיר-קייא, וויא אללעס (רוסלאנד, רומעניען, סערבען, מאנטענעגרא, גريעכענלאנד אונד עגגלאנד) אין שטיק טירקייא בעראממען דאט — אונד איטא-ליען דאט גיכטס בעראממען. דאס איזט פיר איטא-ליען עטוואס גיעס אונד אנגעוואהנליכעס.

נון וויל זיך עמצט פראנקרייך ווידער מיט-גים נעהמען — דאס איזט דאך שאן פיר איטאליען צו פיעל — דאס קאנן עס גיכט מעהר ערטראגען; דארט וויא אללעס ניממט, זאלל איטאליען צוריק-בלייבען אונד גיכטס נעהמען? וואהל זאגט פראנק-ריך צו איטאליען: „וועגן אך טונים נעהמע, זא מאנגסט דוא יא טריפאלים נעהמען!" אבער איטא-ליען זאגט: „אך וויל טריפאלים אונד טונים; מי-גים לייגטע נעראדע דעם זידליכען שהיילע מיינעס ריכטעס גענגענאבער, עס ווירד נור דורך דאס מיט-טעללענדישע מעער געטרענגט, אונד טונים ווערע פיר מייגע שיפפע אונד פיר מייגען האנדעל נאך נאר-אפריקא דער בעסטע האפען- אונד האנ-דעלס-פלאטץ!"

אינדעסען ריקען דיא פראנצאזען אין טונים זיגרייך פאר. עס שיינט, מיט דעם ווידערשטאנדע דער קריימים ראש צו ענדע צו נעהען, דענן שאן דענקען דיא קريימים דאראן, דאס לעטצטע מיט-טעל, נעמליך דען פאנאטיסמוס דער אראבער אין אנשפרוך צו נעהמען אונד געגען פראנקרייך דען „הייליגען קריעג" אויסצורופען. דער „הייליגע קריעג" בעייטעט דען אראבערן זא פיעל, דאס אידרע „הייליגע רעליגיאן" אין געפאהר זייא, וועסהאלב אללע מאהאמעדאנער פאם קונדע בוז צום גרייזע געגען דען פיינד צופעדען מיסען, דער „בוז" וועלכער פירכטעט דיעזען ווילדען „הייליגען קריעג", ער לייט דאהער אללע פרעדיגער פיר דען „הייליגען קריעג" פערדאפפטען, אונד ער פערלייט אים בעזאנגונג פיר זיינע זכערהייט זיינע רעזעדיגען אונד צאג זיך נאך איינעם אנדערן ארט צוריק.

אין דעם פאר-געסטערן אין פאריז אבגעהאל-טענען מיניסטער-ראטה שפראך דער פראנצאזישע קريימים-מיניסטער דיא האפפנונג אים, דאס דיא ווילדען אראבער אין טונים בוז צום 12-טען מאי פאללשטענדיג געגיאנגען זיין ווערדען, זיך אייך גנאדיג אונד אינגאדיג דען פראנצאזען צו ערגיעבען; דיא פראנצאזען ווערדען זאלאנגע טונים גיכט פער-לאססען, בוז זיא גיכט דיא זכערסטען בורגשאפטען אונד גארانتيען דאפיר האבען, דאס דערארטיגע ריכטערישע אייגפללע אין אלגיער גיכט מעהר פארקאممען ווערדען.

נון, ווער גלויבען, דיא פראנצאזען ווערדען זאג-לאנגע טונים בעזעטצע האלטען, זאלאנגע דיא עס-טערريך-אונגארישע ארמעע באפעגען בעזעטצע האלטען ווירד. אייך אינזערע רעגיערונג זאגט יא: „ווער וואללען באפעגען בוז ווער גיכט דיא זא זי-לאנגע בעזעטצע האלטען, דאס אין דיעזען פרא-ווינצען מעהר קיינע אינרוהען צו בעפירכטען זינד. דיעזע זכערען בורגשאפטען קאנגען יאהרטיווערע אייך זיך וויאטען לאססען- אונד אייך דא פראנצאנ-זען ווערדען יאהרטיווערע לאנגע טונים בעזעטצע האלטען, אינדעם זיא פאר-טוועהרענד זאגען ווער-דען: „ווער האבען נאך איממער קיינע זיכערע בורג-שאפטען!"

צור האבצייטס-פייער דעס קראנפרינצען.

מיט דעם געסטריגען טאגע האבען דיא פער-מעהלונגען פייערליכקייטען זיינער האהייט דעס קראנ-פרינצען רודאלף בעגאנגען. דיא שטאדט זאלצבורג האטטע דאס גלוק, מיט דיעזער פייערליכקייט דען אנפאנג צו מאכען, דא געסטערן דאס בעלגישע קא-נום-פאאר מיט דער פרינצעסען שטעפאניע דארט איינגעטראففען, אים דאנן דיא דיעזע נאך ווייטע פאהרטזייטען, קראנפרינען רודאלף וואר זיינער

נור דיא איראפעאישען באדזען זינד פאללער פריעדענס-ציפערזוכט. דיא קורזע דער ווערטה-פאפיערע ערדייכטען אינע זאלבע אינגעהיעריע האהע, וויא זיא גיכט אינמאל אים יאהרע 1872 (פאר דעם גראסען „קראך") פאהדהאנדען וואר. דיא פא-פיער-קורזע שטיגען פאן טאג צו טאג, דיא בארזו-אנער, וועלכע אין דאס שטיגען דער פאפיערע שפעקולירען, ווערדען מיט ווערדעם טאגע ריכער, אין דען גראסשטעדטען איזט ווערדער פיעל געלד אונד אין גראסער ריכטהום פאהדהאנדען, וועסהאלב אין אללע גיטער אונד זאכסטיגע פערקיפפ-גונגען, שטענדיג אים פריזיז זעהר געשטיגען זינד.

עס ווערד נור נאך צו וויסען, דאס אין דיא גראס-מעכטע זא פאללער פריעדענס - ציפער-זיכט זין זאללען, דאמיט זיא אידרע אינגעהיעריע גראסען ארמעען, וועלכע זא פיעל ארבייטס-קרעפ-טע אונד זא פיעל געלד פערשלינגען, אבשאפפען אדער וועגסטעגס פערמינדערן מאגען. נון אבער בעשערט נאטט דען רעגיערונגען איממער ניע אינערגען צו אינפרעכטהאלטונג אידרער גראסען ארמעע. קוים איזט דער פריעדען אין גריעכענלאנד אינגעטרעטען, אלס שאן וועדער אין נייער קריעג אין טונים עגטשטאנדען איזט. דא הייסט עס שאן: מאן לאנן עס גיכט וויסען, וויא וויים עס דיא פראנצאזען טרייבען, אבזיא גיכט טונים גאנין בע-זעצען אונד אלס אידר פאללעס אינגעהען בע-טראכטען ווערדען; מאן וויים גיכט, אב דאס גיכט צו אינעם קריעגע צוישען פראנקרייך אונד איטא-ליען פיהרען ווירד — אונד ווענן פראנקרייך מיט איטאליען אים קריעגע איזט, זא מיסען אייך אללע איבריגען איראפעאישען גראסמעכטע אייך אידרער הוט זין. מיסען אנפאנגס אלס שטילע בעאבאכ-טער צושיען אונד זיך דאנן נאטהגעפאללס זא-גאר דרייגמישען.

זא וויא בזיהרט דיא גريעכען, זא מאכען עמצט אייך דיא איטאליענער אינען אינגעהיעריען קريיגס-לערם; זיא לערמען אונד פאלטערן, דאס זיך דיא איטאליענישע רעגיערונג דיעס פאן פראנ-ריך יא גיכט געפאללען לאססע, דאס איטאליען זאפארט זיינע קريיגס-שיפפע אייך דעם מיטעללענ-דישען מעערע צום לאמפפ געגען דיא פראנצאזי-שען קريיגס-שיפפע בייא טונים פערייעגדע.

איטאליען איזט אז דעם שפאניישען גע-וואהנס, דאס ווענ זיך צוייא שלאגען, זא פריעט זיך דער דריטטע, אינדעם ער אים דעם שטרייט דער בידען קעמפפענדען ווענ נוטצען ווערד. איטאליען איזט צו ווייניג גראסע גיכט ריך אייגענ בראפפ, זאנדערן נור דורך דיא קريיגע אנדערער מעכטע געלאנגט, דורך דען קريיג צוישען פראנק-ריך אונד עסטערريך ווערד איטאליען דיא לאמ-בארדיא, דורך דען קريיג צוישען עסטערريך אונד פريسען איזט איטאליען צום בעזיטצע וועגצעגענס געקאممען, דורך דען קريיג צוישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך לאנגטע דער לאנג פאן איטאליען ווייג דערזעהנען נאך דאס פערלענען, נאכדעם ער אייך דען זאגענאנגטען פريהערען „קיכענ-שטאאט" אין בעזיטען ווענאممען — אונד נון וא-ווענ אין קريיג צוישען רוסלאנד אונד דער טיר-קייא, וויא אללעס (רוסלאנד, רומעניען, סערבען, מאנטענעגرא, גريעכענלאנד אונד עגגלאנד) אין שטיק טירקייא בעראممען דאט — אונד איטא-ליען דאט גיכטס בעראممען. דאס איזט פיר איטא-ליען עטוואס גיעס אונד אנגעוואהנליכעס.

נון וויל זיך עמצט פראנקרייך ווידער מי-

Budapest, Szabó Ferenc könyvnyomda.

ווירד בערכטעט: איין היעזיגער ירישער שפענג-לער-מיסטער, דער אין אַרמליכען פערהעלטניססען לעבטע, האטטע דאס גליק, זיינע ביידען טאכטער אויף איינמאל אן מענער ברינגען צו קאנגען. דיא האכצייט ביידער מעדכען וואר פיר דען 26. אפריל פעסטגעזעטצט. דיא פריידע דעס אלטען מאנגעס וואר גאטטרלך איינע אונגעוואהנליכע. אבער עס איזט זעלטען גענאנגען, דאס איין מענש איינע גראסערע פריידע אונגעטרוכט געניעסע. דיא פארבע-רייטונגען צור האכצייט ווארען געמלך אן פאללעס גאנגע; פערוואנדטע אונד פריינדע דער ווירדיגען פאמיליע פאנדען זיך בעריים איין, אום אן דער דאפפעל-האכצייטס-פיערלעכקייט צווייער שווענס-טערן טהיילצונעהמען. אם 25-טען נאכמיטטאגס, אלזא איינען טאג פאר דעם בעריים פעסטגעזעצ-טען האכצייטס-טאג, ערקראנקטע דער פאטער פלאטצלך זא געפערלך, דאס דעסען אויפלא-זונג יעדע שטונדע צו ערווארטען וואר. דער אים שטערבען לייגענדע איסערטע נון דען וואנש, דאס דיא טרייאונג זיינער ביידען טאכטער אנלייך פאללצאגען ווערדען מאגע, דאמיט ער מיט דעם בעוואוסטזיין אוס דער וועלט שיידע, דאס זיינע קינדער פערזאָרגט זינד. — עס וואר גראדע 11 אוהר פאר מיטטער-נאכט, אלס דער האבביגער הערבייגעהאלט וואורדע, דער דיא דאפפעל-טרייאונג דער ביידען מעדכען אן דעם שטערבע-בעטטע דעס פאטערס פאללצאג. איינע שטונדע שפעטער וואר דער קראנקע נכט מעהר אונטער דען לעבענ-דען, דער פאלל איזט געווים איין ווהרהענדער, דער מיט רעכט אין דער גאנצען גענעגנד איינע טיעפע טהיילנאהמע הערפאָרריעף.

* (איין פערשוואונדענער ע הע-מאנן.) אזוף ווינשטין, אום דעברעצין געבוריטיג, 43 יאהרע אלט, וואהנהאפט ווי לאנגע אין אונזערער הויפטשטאדט. אם 27-טען אפריל עגט-פערנטע ער זיך אים זייער וואהנונג אונד איזט זייטדעם פערשוואונדען. אנפאנגס פערמוטהעט מאן, דאס איהם איין אונגליק צוגעשטאסען זייא. דיא פרייא, איינע זעהר בראווע, אונד פראממע יידין, וואר גאטטרלך אויסער זיך פאר פערצווייפלונג. אלס זיא יעדאך איינע שפעטער איבער דען קאס-טען גינג, דא מאכטע זיא דיא וואהרנעהמונג, דאס זיא נכט בלאס דאס פערשווינדען אידרעס מאנגעס צו בעללאגען דאס, זאנדערן איך דאס פערשווינדען אידרעס קאסטבארען שמוקעס אונד איינער בעדר-טונגען סוממע באארעס געלד. יעטצט גינג אידר ערסט אין ליכט אויף. אין דער נאכבארשאפט דאס-טע געמלך איינע ווייסגעהערען געוואהנס, מיט וועל-כער אידר מאנן נור צו הייפיג צוזאממענצוקאממען פפלעגטע. דיא אונגלוקליכע פרייא אילטע זאלייך צור נאכבארשאפט, אום זיך איבער דעזען ווייסגע-הערען גענעער צו ערקונדיגען. אונד וואס ערפאהר זיא דא? דאס איך דיא ווייסגעהערין זיט דעם 27. אפריל פערשוואונדען זיא. זיא איילטע דארעיר צור פאלעיא, אום פאן דעם זיא זעהר בעטרעבענדען פאלל דיא אנצייגע צו ערשטאטטען. ווינשטין ווירד גון פאן דער פאליציא שטעקבריעפלך פערפאלגט (דער פאלל מאכטע סהיער גראפסעס אויפזעהען, דא יאזעף ווינשטין איין זעהר פראממער יודע וואר. ווער ברינגען דאס ערגאיינגס נור דעסהאלב, ווייל עס זיך היעבייא איך אום „תקנות עגונות" (האנדעלט.)

* (איין „בחור" פערשוואונדען.) איין „בחור", דער דיעזער טאגע אים אנגע-וואר אין אינזערער הויפטשטאדט אינגעטראפפען, אום נאך מאטטערסדארף צו רייזען, איזט אום זיי-נעס אבשטיגע-קויארטער פערשוואונדען. דערזעל-בע דיסט מאשאלאיטין אונד איזט 15 יאהרע אלט. דער קויאטיערס-געבער האט דיא זאכע בייא דער פאליציא אנגעצייגט.

* (אביזיזע צור האכצייט.) אים בריסעל ווירד פאם 3-טען דיעזעס טעלעגראפירט: הייטע 5½ אוהר אבענדס איזט אינזער קאנגס-פאאר זאממט פיינגעפסען שטעפאנע נאך ווען אבגעריזט.

פערלאָזונג

דער 1860 ער-לאָז.

בייא דער אם 2-טען מאי 1881 פאָרגענאממענען נוממערנ-צעהונג דיעזע לאָז פעל דער הייפט-טרעפפער מיט 300000 גולד אויף ס' 14815 נומ' 5; דער 2-טע טרעפפער מיט 50000 גולד אויף ס' 9059 נומ' 1 —אונד דער 3-טע מיט 25000 גולד אויף ס' 13678 נומ' 13; פערנער געווינגען יע 10,000 גולדען ס' 10958 נו' 18 אונד ס' 19616 נו' 3; יע 5000 גולדען ס' 919 נומ' 1, ס' 1770 נו' 6, ס' 3109 נו' 4 אונד נו' 7, ס' 3617 נו' 2, ס' 6402 נו' 18, ס' 6670 נו' 4, ס' 8426 נומ' 2, ס' 8790 נו' 6, ס' 10092 נו' 5, ס' 11331 נו' 12, ס' 12339 נו' 1, ס' 18850 נו' 17, ס' 19616 נו' 18 אונד ס' 19827 נו' 20; יע 1000 גולדען ס' 188 נו' 7, ס' 698 נו' 6 אונד נו' 11, ס' 796 נו' 17, ס' 1670 נו' 18, ס' 1899 נומ' 2, ס' 3109 נו' 10, ס' 3617 נו' 7, ס' 4182 נו' 2, ס' 4392 נו' 1, ס' 5877 נו' 5, ס' 7429 נו' 16, ס' 8426 נו' 10, 17 אונד 20, ס' 8861 נו' 8, ס' 9016 נו' 1, ס' 9214 נומ' 15, ס' 9983 נו' 2, ס' 10092 נו' 14, ס' 10879 נו' 20, ס' 13881 נו' 2, ס' 14263 נו' 2, ס' 16160 נו' 6, 18071 נו' 11, ס' 18850 נו' 19, ס' 19000 נו' 4, ס' 19616 נו' 1, ס' 19827 נומ' 1 אונד ס' 18898 נו' 10.

אויף אללע איבריגען פערלאוטען סערין פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 600 גולד.

דיא סערין דיעזער לאָז האבען ווייר אין נו' 14 פערצייכנעט.

2) דער קרעדיט-לאָז.

בייא דער אם 2. מאי 1881 פאָרגענאממע-נען צייהונג וואורדען פאלגענדע סערין געצאָגען: 34 737 961 1078 1295 1342 1451 1476 2455 2528 2673 2729 3021 3337 3686 4048. אום דיעזען פעל דער הייפטטרעפפער מיט 200000 גול' אויף ס' 2673 נומ' 90; דער 2-טע טרעפפער מיט 30000 גולד' אויף ס' 961 נומ' 67 — אונד דער דרייטטע טרעפפער מיט 15000 גולדען אויף סערין 2729 נומ' 43. — פערנער געווינגען יע 5000 גולד' ס' 1295 נו' 86 אונד ס' 2673 נו' 12; יע 2000 גולדען ס' 961 נו' 88, אונד ס' 1342 נו' 72; יע 1500 גולדען ס' 34 נו' 53 אונד ס' 961 נו' 51; יע 1000 גולדען ס' 1078 נו' 70, ס' 1295 נו' 67 ס' 1451 נומ' 78 אונד ס' 3337 נו' 61; יע 400 גולדען ס' 737 נומ' 45, 65 אונד 68, ס' 961 נו' 70, ס' 1078 נו' 58, ס' 1295 נו' 26, 55, 74 אונד 94, ס' 1342 נו' 65, ס' 1451 נו' 17 30 41 44 46 51 64 אונד 87, ס' 1476 נו' 25, ס' 2455 נו' 49, ס' 2528 נו' 15 90, ס' 2673 נו' 9 58 52 75, ס' 2729 נו' 46, ס' 3021 נומ' 16 43 40 64 אונד 80, ס' 3337 נו' 85 אונד 95, ס' 3686 נו' 39 אונד ס' 5048 נומ' 84.

אויף אללע איבריגען פערלאוטען סערין פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 200 גולדען.

3) דער דעגלעייטש-לאָזע.

בייא דער אם 3-טען מאי פאָרגענאממענען צייהונג פיעל דער הייפטטרעפפער מיט 10000 גולד. אויף נומ' 57892 — אונד דער 2-טע טרעפפער מיט 1500 גולדען אויף נומ' 39884; פערנער געווינגען: יע 500 גולד' ס' 31895 63669; יע 200 גולד' נו' 4315 46915 49162; יע 100 גול. נו' 3723 12302 66 16 6923 37631; יע 50 גולדען נו' 1908 35266 26236 47984 60531 62903 — אונד יע 30 גולדען נו' 5204 23691 30352 31799 33411 3959 47403 57208 59965 65041 אונד.

געשעפטסבעריכט.

ווייגער פריזע.

ריבא אר 32.55 — 33. גולד. פער 100 קילא.

גערסטע עסטערייכישע 64-קילא 8.80 — 9.50 גולדען.

קוקורוץ 6.50—6.60 גולד.

האפער אונגארישער — 6. — —7. גולדען פער מעטער-צענטנער.

רעגס באנאטער 12.25—12.50 גולד. קאָהל 13. — 13.37½ גולדען.

קאָרן-מעהל נו' 1: 17.85—16.85 גולד., נו' 2: 16.10—15.10 גולדען פער מעטער-צענ.

ווייצען-מעהל נו' 0: —22.30 — 23. גולד' נו' 1: 20.80—21.50 גולד., נו' 2: 19.80—21.30 נו' 3: 18.30—19.30 גולדען, אללעס פער מעטער צענ.

הולזגעגרעכט: לונען 20—28 גולדען ערבסען 10—14 גול. באהנען 8.53—11 גולד. הידען 7.60—8.25 גולד' (אללעס פער 100 קילא.) —

ווייגער שלאכט-פיעהמארקט. דער אויפ-טריעב אויף דעם ווייגער שלאכט-פיעהמארקט אם 2-טען ה. מ. בעשטאנד 4207 שטוק, דאפאן ווארען: 2304 אונגארישע, 1090 אפלישע אונד 813 הייטישע, דיא פרייזע ששעללטען זיך פער 100 ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 45.—60. גול' אפלישע 45.—53 גולד. הייטישע 49—60.50 גולדען.

פעראנטווארטליכער רעדאקטעור: מאיר בר"י הייזע.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכט ווייצען	קוילאלטעס פר. הקטאליטער	פער 100 קילאגראמם
נאָרדאונגארישע ווייצען	74	—.——.—
„ „ „	75	12.05—12.15
„ „ „	76	12.25—12.35
„ „ „	77	13.40—12.45
„ „ „	78	12.55—12.50
„ „ „	79	12.60—12.70
„ „ „	80	—.——.—
סעמסטער באָדען	—	—.——.—
„ „ „	75	12.50—12.65
„ „ „	76	12.75—12.85
„ „ „	77	12.90—12.95
„ „ „	78	12.95—13.—
„ „ „	79	13.05—13.10
„ „ „	80	—.——.—
טריעס	—	—.——.—
„ „ „	75	12.95—13.10
„ „ „	76	13.20—13.30
„ „ „	77	13.40—13.50
„ „ „	78	13.60—13.70
„ „ „	79	13.75—13.80
„ „ „	80	—.——.—
ווייסענבורגער	75	12.85—13.—
„	76	13.5—13.15
„	77	13.30—13.35
„	78	13.45—13.50
„	79	13.60—13.65
„	80	—.——.—

פרוכט		קוילאלטעס פר. הקטאליטער	פער 100 קילאגראמם
קאָרן		72	10.70—10.40
נידעסע מאלץ		62	—.——.—
נידעסע פיעסער		62	7.— — 6.70
האפער		40	6.65 - 6.35
קוקורוץ מאנאטע		75	5.90 - 5.80
אנדערע		73	5.75 - 5.80
הירסע		—	6.10 - 5.75

ווייצען	פער אקטאער		10.67
	„		—.—
	„ פריוואט		—.—
קוקורוץ	„		5.96
נידעסע	„		—.—
האפער	„		—.—
	„		—.—
	„		—.—
	„ רעסט		—.—

באללען-מעהל			קי.	אל.
נומפער	0		22	—
„	1		21	40
„	2		20	80
„	3	דער צאהלונג צו 100 קילאגראמם מיט זאק	20	20
„	4		19	60
„	5		18	60
„	6		17	60
„	7		16	80
„	8		15	80
„	8½		14	80
שטריזעל; אונד מעהל אין פיעסקעס			33	—
„ „ „ האלבפעסל			30	50

קורז-טאבעללע פאם 3. מאי.

געלדסקורז	קי.	אל.
וולגערא"אשע	100	—
דוקאטען	5	55
עסטערייך"אונגארישע 8 גולדען גאלד.		
שטוק (20 פראנקס)	9	32
נאפאלעאנאר	9	32
דייטשע ריישסבאנקנאטען	57	45
20 מארקשטיק	11	49
פאפיערוגעלד	1	19

לאָזע.	קי.	אל.
1854-ער פערעינסזאָזע שאאפפהאוזען	121	75
1860-ער „ נאטע	132	75
דעסגע „ אלבע	133	50
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	176	50
דעסגע „ 50 „	174	50
רוטא קרוצנאכער	27	—
מיילענלאָזע	26	70
דרעזדנער-לאָזע	184	—
ריגער-לאָזע צו 3 גולדען	41	50
דאנאו-דאמפפשיפפאהרטס-לאָזע	107	50
אונגארישע לאָזע	25	—
רעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	17	—
ראמבוריער לאָזע „ 20 „	20	75
אפנער לאָזע „ 40 „	43	65
מאראוער לאָזע „ 40 „	39	75
וויטרלבלאָזע „ 10 „	19	—
מאלבלאָזע „ 40 „	50	75
ווארעבורגער לאָזע „ 20 „	22	—
פס.לאָזע לאָזע „ 40 „	45	75

	קי.	אל.
מאנאנליטער לאָזע צו 20 גולדען	24	—
מיינינגער לאָזע „ 100 „	128	50
דעסגע „ 50 „	65	50
וואלדשטיינלאָזע „ 20 „	30	50
וויינשטיינעשלאָזע „ 20 „	39	50
אונגארישע פרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	119	75
מייליפיראלאָזע	111	50
ווינער לאָזע	122	75

ווערטד-פאפיערע		
אונגארישע גאלדרענטע	117	82
אונגארישע מאטעפריירענטע	93	70
אונגארישע נייגינסזאמטענטע	—	99
מטמעשע"מאנאטע	96	80
יינגבנבנישע	97	25
נאלאיעשע	100	25
בוראפיינער	95	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	—	133
וויינבדקנבאהנאנלעהען"מאנאצאנען	96	50
מאהרישע דער אונגארישען מאדענ"	102	—
קרעדיט צו 5 אינגאלד פערצענט		
דער אונגארישען וויאמבערקנן-באנק צו	101	50
5½ פערצענט		
דער אונגארישען אלגעמיינען באנקען		
קרעדיט"אנשטאלט צו 5 אינגאלד	100	—
פערצענט	100	50
דעסגע צו 6 פערצענט	—	95
דער אוסטריאן	615	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. Bir[illegible]. Budapest, 1881. — Druck v. M. Barian. Waizenerboulevard.

Mbers

אונד בלויען פארבען; אין דען פלוטהען דעם דאָרטיגען פלוסעס שפיעגעלטען זיך טויזענדע אונד אבערטויזענדע ליכטער, אונד דאס גליטצערטע אונד פונקעלטע, דאס איין שאָנערער אנבליק קוים צו דענקען איזט.

אונטער דען דעפוטאציאָנען, וועלכע געסטערן פאָן 5 ביז האלב 7 איהר נאכמיטטאגס אין זאלצבורג צור בעגריסונג דער האָכצייטס-געסטע וואַרען, וואר וואָהל דיא אינטערעססאנטעסטע דיא פאָם גראפען לאמבערג ארראנשירטע איים 25 בויערנ-מערכען בעשטעהענדע דעפוטאציאָן. עס וואַרען דורכוועגס עכטע זאלצבורגער בויערנ-קינדער, וועלכע דאס ברויט-פאאר אים נאמען דער בויערנשאפט דעס לאנדעס בעגריסטען. דיעזע בויערנ-מערכען איבערדייכטען איינע רייהע פאָן געשענקען, וויא זיא אין יענער געגענד יעדע בויערנ-טאָכטער אן איהרעם האָכצייטסטאגע ערהאַלט: נעמליך איינען שפינראָקען, אלס צייכען דעם פלייסעס, איין שאפף, מעהרערע האָלצערנע טעללער מיט שמאלץ אונד בוטטער. איסערדעם נאָך איין בויערנטיך, פאָן איינער בויערס-טאָכטער מייסטערהאפט אין גאָלד אונד וויים געציערט. פרינצעססין שטעפאניע וואַרענטציקט איבער דיעזע עבענזאָ איינענטהימליכע וויא הערצליכע הולדיגונג אונד שפראך אין הערצליכער וויזע מיט יעדעם איינצעלנען דיעזער מערכען. דיא בויערנ-מערכען וואורדען זאָ צוטרויליך, דאס איינעם דערזעלבען צור פרינצעססין שטעפאניע זאגטע: „פרינצעססין, איהר זייד אבער גאר שאָן; וויר פרייען אונס, דאס דיא צוקינפטיגע פרויא אונזערעס קראָנפרינצען גאר זאָ שאָן איזט!“ — דיא פרינצעססין לעבעלטע אונד דאנקטע דעם בויערנ-מערכען פיר דיעזעס קאָמפלימענט.

נאָך געסטערן אום 12 איהר נאכטס רייזטע קראָנפרינץ רודאָלף נאך וויען צוריק. אין וויען ווערדען דיעזע בעלגישען געסטע אונמיטטעלבאר נאך איהרער אנקונפט פאָן אונזערער קאָניגין אונד דער געזאממטען קאַיזערליכען פאמיליע אין שאָנברונן עמפפאנגען ווערדען. — געסטערן זינד אין וויען דער ענגלישע קראָנפרינץ אונד פרינץ ווילהעלם פאָן פרייסען איינגעטראָפען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא פעסטער איזראעליטישע רעליגיאָנס-געמיינדע) ווירד ביים פייערליכען עמפפאנג דעם האָהען פרינצליכען עהע-פאארעס אין אונזערער הויפטשטאדט בעזאָנדערס פערטרעטען זיין. צום אנדענקען אן דיעזע פייערליכקייט ווירד זיא אין איהרעם שפיטאלע צוויא נייע שטיפטונגען פיר קראנקע גרינדען מיט יע 1000 גולדען.

* (איבער דיא יודענ-קראַוואללע אין עליזאבעטה-גראד) ברינגט דער „ללאָיד“ אין זיינעם געסטריגען מאָרגענבלאטטע פאָלגענדע אויספיהרליכע מיטטהיילונג: דיא יודענ-העטצע אין זיד-רוסלאנד האט איינענטליך מיט דען רוסישען אָסטערן בעגאָנגען. בעקאננטליך ווירד אָסטערן פאָן דען רוסען אלס גראָסטעס פעסט געפייערט. עס געהט דאנן דאָרט רעגעלמעסיג גאר צו לוסטיג צו, נאמענטליך אן דען אונמיטטעלבאר אויף דאס פעסט פאָלגענדען טאגען; דאנן ווירד געוואָהנליך דער לעטצטע העללער פערזאָפפען אונד אללעס פערזעטצט, וואר נור צו פערזעטצען איזט. דער בויער ציעהט דען ראָק פאָם לייב, פערקויפט איהן, בעריישט זיך, ביז ער אויף דיא גאססע ניעדערפאַללט אונד זיינען רויש אויסגעשלאפען האט. אין עליזאבעטה-גראד וואר עס עבענפאללס זאָ. פאָן דען בויערן, דיא איים דער אומגעגענד אין דיא שטאדט געקאָממען וואַרען האטטען דיא מייסטען אללעס פערטרונקען, איינינע זאָגאר איהרע שטיפעל. אים פאָריגען יאהרע האטטע מאן אין דיעזער זיד-רוסישען געגענד דיא אלטע זאגע וויעדער אויפגעפרישט, דאס דיא יודען פיר איהרע אָסטער-פייער כריסטענבלוט ברויכען, אונד דא מאן וועהרענד דער פאָריעהריגען יידישען אָסטערן אין כריסטענ-מערכען ערמאָרדעט אויפגעפונדען, זאָ טויכטע דיא אלטע געשיכטע וויעדער אויף, ביז עס דאמאלס דער פאָליציא געלאנג, דיא אונשולד דער יודען צו בעווייזען אונד דיא יודענהעטצע צו אונטערדריקען. אין דיעזעם יאהרע וואורדע אבערמאלס אויסגעשפרענגט: עס זייען קינדער פערשוואונדען, אונד דער גובערנער מוסטע וויעדער אללעס אנוועגדען, אום דיא אויפגערעגטע געמיטהער דעם פאָלקעס צו בעשוויכטיגען. — אין עליזאבעטה-גראד בעגאנן נון אין איינעם יידישען ווירטהסהויזע איין שטרייט צווישען דען בעטרונקענען געסטען אונד דעם ווירטה. דער שטרייט ענדעטע דאמיט, דאס דער ווירטה פירכטערליך געשלאגען אונד דאס גאנצע ווירטהסהויז ניעדערגעריססען וואורדע. דיא בויערן פלינדערטען דיא קאססא, אונד דא זיא היער פיעל געלד פאנדען, זאָ בעקאמען זיא וועהרענד דיעזעם רייבעס ערסט דען רעכטען אפפעטיט צום רויבען אונד צום פלינדערן. דיא בויערן צאָגען פאָן דא אויף דיא גאססע אונד ריעפען: „שלאגעט דיא יודען טאָדט! אללע זינד זיא בלוט-זויגער!“ — דיא ערסטען יודען, דיא איהנען בעגעגנעטען, וואורדען צור ערדע געשלאגען. דער אויפשטאנד פערברייטעטע זיך באלד איבער דיא גאנצע שטאדט. בעטרונקענע בויערן אונד זאָנסטיגעס געזינדעל שלוגען דען יודען דיא פענסטער איין, ערשטירמטען אללע יידישען ווירטהסהייזער, וואָרויף זיא דאנן אויך אין דיא איבריגען יודענוואָהנונגען איינפיעלען. אונד דיא יודען ניעדערהויטען. פיעלע יודען רעטטעטען זיך דורך דיא פענסטער, דאנן וואורדע געשטאָהלען אָדער געוואַלטזאם געריבט, וואס נור צום וועגטראגען אונד צום מיטנעהמען וואר, דאס איבריגע וואורדע פערניכטעט. — דאס מיליטער אין עליזאבעטה-גראד בעאיילטע זיך דורכאוים ניכט, אם 27. אפריל דען בויערנ-אויפשטאנד צו אונטערדריקען, וועסהאלב דיעזער אויפשטאנד וועהרענד דער דאַרויף פאָלגענדען נאכט נאָך בעדייטענד פערגראָסערט וואורדע. אם 28-טען אפריל ערדייכטע דער קראוואלל זיינען האָכסטען גראד; דיא יודען פלאָהען זעממטליך איים דער שטאדט, מעהרערע וואורדען טאָדטגעשלאגען, פיעלע שווער אונד אנדערע לייכט פערלעטצט. ביי אלל דעם וואר עס פיר דיא יודען איין גליק, דאס דיא בעטרונקענען בויערן עס מעהר אויף רויב, אלס אויף מאָרד אבגעזעהען האטטען, אונד דאמיט זיא מעהר צייט צום רויבען האבען זאָללען, ליעסען זיא זיך קיינע צייט צום מאָרדען. פיעלע יודען פערדאנקען אויך איהרע גליקליכע פלוכט איהרער פערקליידונג אָדער דער דונקעלהייט דער נאכט. דאס מיליטער מאכטע, אלס אום 4 איהר נאכמיטטאגס, אם מיטטוואָך, דיא אונאָרדנונגען איים אָרטע אנגעפאנגען, קיינע ערנסטליכען פערזוכע, דיא וויטהענדען בויערן אויסאיינאנדער צו טרייבען, וויל דער קאָממאנדאנט גלויבטע, עס זייא אין עליזאבעטה-גראד צו וועניג מיליטער, אום דען קאמפף מיט אויסזיכט אויף ערפאָלג אויפנעהמען צו קאָננען. יא, ער פירכטעטע זאָגאר, דאס זיינע סאלדאטען, וועלכע דען רויב פערהינדערן זאָללטען, פאָן דען וויטהענדען בויערן ניעדערגעמאכט ווערדען קאָננטען. אם 28-טען אפריל שטראָמטען ערסט רעכט איים דער גאנצען אומגעבונג פיעלע בעזאָפפענע בויערן הערביא, אונד דאס מיליטער ערוויעז זיך דאנן ווירקליך צו שוואָך, אום איהנען ערפאָלגרייך ענטגעגען צו טרעטען. אין דער נאכט אויף דען 29-טען אפריל וואורדע ענדליך איים דען אומליעגענדען רעגימענטס-בעצירקען בעדייטענדע פערשטערקונגען הערביגעצאָגען, וועלכען עס געגען מאָרגען דעם 30-טען אפריל געלאנג, דיא רעוואָלוציאָנערען בויערן אויסאיינאנדער צו טרייבען. ביי דעם הערראנגאהען דעם מיליטערס פלאָהען דיא בויערן אויסאיינאנדער אונד פליכטעטען זיך נאָך אללען ריכטונגען. איבער 400 פערזאָנען וואורדען פערהאפטעט, ביא רעגען 8 על פאָן דעם געשטאָהלענען גוטע פאָרגעפונדען וואורדע. דער קאָממאנדאנט דעם עליזאבעטה-גראדער מיליטערס איזט פאָם גענעראַל-גובערנער הערביבער צור פעראנטוואָרטונג געצאָגען ווערדען, וויל ער ניכט צור רעכטען צייט פערשטערקונגען הערבי-

---

ניסנעשטאָסען. פיר דיעזע האפליכקייטען נעהמעט פאָן מיר 3000 דוקאטען?“

אנטאָניאָ: „איך קאננטע דיך נאָך יעטצט איינען הונד נעננען, קאננטע דיך וויעדער אנשפייען אונד מיט פיסען טרעטען. ווילל איך דיר לייהען, דאס דיא מיר דאס געלד אוים פריינדשאפט לייהסט? בייא איינער אנלייהע אוים פריינדשאפט נימטט מאן יא קיינע וואוכער-צינזען. לייה דאס געלד דיינעם פיינדע, דוא קאננסט דאנן, ווענן ער דיא צאהלונג פערזיימט, מיט מעהר שטרענגע אונד מיט האָהערען וואוכער-צינזען פאָרגעהען.“

שיילאָק: „איי! איי! איהר אירעט אייך. איך ווילל פאָן דען 3000 דוקאטען, דיא איך אייך אויף דרייא מאָנאטע לייהע, קיינען איינציגען העללער אלס וואוכער-צינז נעהמען. נעהמט מיט מיר צום נאָטאר; דא שטעללט איהר מיר איים איינע שולד-פערשרייבונג, איינען שולד-שיין אָדער איינען וועכסעל. דיעזער שולד-שיין זאלל נור פאָלגענדע בעשטימונג ענטהאלטען: ווענן איהר מיר ניכט פאָן היינטע ביז נאך 90 טאגען דיא 3000 דוקאטען היער צוריקצאהלט, זאָ האבע איך דאס רעכט, איין פאָלנד פלייש פאָן אייערעם קערפער, פאָן וועלכעם טהיילע אייערעס לייבעס אימער, צו שניידען. צאהלט איהר אבער פינקטליך, זאָ ברויכט איהר מיר קיינען קרייצער וואוכער-צינזען צו צאהלען.“

אנטאָניאָ: „גוט! דיא זאכע מאכט מיר איינען שפאס, איך ווילל דען שולד-שיין זאָ צייכנען אונד זאגען, דאס איין יודע ליעבנייך איזט.“

באססאניאָ: „ניין, פריינד אנטאָניאָ, איך דולדע עס ניכט, איהר זאָללט פיר מיך איינען דעראַרטיגען גרויזאמען שולד-שיין ניכט אונטערצייכנען.“

אנטאָניאָ: „איי! פירכטעט ניכטס. איך ווערדע ניכט פערפאללען: שאָן אין 2 מאָנאטען, אלזאָ נאָך איינען מאָנאט פאָר דעם צאהלונגס-טערמין, קאָממען מיינע שיפפע אונד ברינגען מיר צעהנמאל זאָ פיעל דוקאטען. אלס איך וועלכע דער שולד-שיין לויטעט.“

שיילאָק צו באססאניאָ: „לאססעט איהן דאָך אונטערשרייבען, ווענן ער דען צאהלונגס-טערמין פערזיימט, וואס העטטע איך דאנן פאָן דעם פפונד פלייש? איין פפונד מענשענפלייש איזט דאָך ניכט זאָ ניטצליך אלס פלייש פאָם אָכסען.“

אנטאָניאָ: „יא, שיילאָק, איך ווילל דיעזען שיין אונטערשרייבען. פירכטע ניכט, באססאניאָ, לעננסט פאָר דער צייט זינד מיינע שיפפע היער.“

היערויף וואורדע וויעדער דער פאָרהאנג דער ביהנע הערראבגעלאַססען אונד דאמיט ענדעטע דער ערסטע אקט דיעזעס טהעאטער-שטיקעס. דיעזע דאַרשטעללונג דעם יודען שיילאָק מאכטע אויף דיא מאַריא נונעס איינען זעהר אונאנגענעהמען איינדרוק, אונד ביא אללי דעם דאכטע זיא זיך: שיילאָק האט רעכט. מיט איינעם זאָלכען נעווינדעל, וועלכעס דען יודען אלס מענשען ניכט אנערקעננען ווילל, איהן בעשפייעט אונד וויא איינען הונד שטאסט, מוס מאן עבען זאָ הערצלאָז אומגעהען. זיא וואוסטע עס יא צו גוט, וויא דיא אינקוויזיציאָן אין שפאניען מיט דען מאַראנען פערפאַהרען; זיא וואוסטע, דאס דיא ווילדעסטען טהיערע דיא מענשען ניכט זאָ מארטערן אונד פייניגען קאָננען, וויא עס דיא אינקוויזיטאָרען דען מאַראנען געטהאן. וואס וואונדער אלזאָ, ווענן דער יודע שיילאָק מיט איינעם זאָלכען האססע, מיט איינעם זאָלכען ראַכע-דורסט געגען דיא כריסטען ערפיללט וואר!

דיא קאָניגין עליזאבעטה פיקסירטע מיט איהרען שארפען איינגען דיא מאַריא נונעס, אום צו זעהען, וועלכען איינדרוק דיעזעס שטיק אויף זיא מאכע, זיא מערקטע בייא דערזעלבען איינע פערשטיממונג, וועלכע זיא זיך אבער ניכט רעכט צו דייטען וואוסטע.

נון וואורדע דער פאָרהאנג וויעדער אויפגעצאָגען, אונד דער צווייטע אקט דעם טהעאטער-שטיקעס בעגאנן.

דער יודע שיילאָק, דעססען פרויא לענגסט געשטאָרבען, האטטע איינע איינציגע טאָכטער, נאמענס יעססיקא. דיעזע פערליעבטע זיך אין איינען כריסטליכען קאוואליער, נאמענס לאָרענצאָ, וועלכער עבענפאללס צו דען בעסטען פריינדען אנטאָניאָ'ס, דעם קויפמאננעס פאָן וועניג, געהערטע. לאָרענצאָ וואוסטע, דאסס דאס מערכען פיעל געלד האט; ער פערשפראך איהר דיא הייראטה אונד ענטפיהרטע דיא יעססיקא אוים דעם הויזע איהרעס פאטערס. דיא לייכטזינניגע יעססיקא ליעס זיך אויך לייכט ענטפיהרען, דאבייא שטאהל זיא אויך אללעס פאָרהאנדענע געלד איהרעס פאטערס, נאהם אויך אללע טהייערן שמוק-געגענשטענדע מיט אונד זאָגאר איינען קאָסטבארען רינג, דען שיילאָק אלס איין טהייערעס אנדענקען זיינער פערשטאָרבענען פרויא צו זעהר שעטצטע.

דיעזע ענטפיהרונגס-געשיכטע ווירד אויף דער ביהנע אויף איינע זעהר לוסטיגע וויזע דאַרגעשטעללט; לאָרענצאָ אונד זיינע כריסטליכען פריינדע לאכען לויט פאָר שאדענפריידע, דא מאן דען יודען זיינער איינציגען טאָכטער אונד זיינעם געלדעס בערויבט. —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

האָהען בריוט ביז זאלצבורג ענטגעגענגעפאהרען, רייזטע יעדאָך זאָגלייך נאָך וויען צוריק, אום זיינע שוויעגער-עלטערן אונד זיינע בריוט אין דער רעזידענץ-שטאדט ווירדיג אונד פייערליך עמפפאנגען צו קאָננען. אים זאלצבורג טרעפפען אונצעהליגע טעלעגראממע איין, וועלכע דען גלענצענדען עמפפאנג שילדערן, דען דיעזע שטאדט דען האָהען האָכצייטס-רייזענדען בערייטעט האטטע. זאלצבורג ענטפאלטעטע געסטערן איינע פראכט, אלס ווערע דיעזע שטאדט איין „קליינעס וויען". אונד אין יעדער שטאדט, דורך וועלכע דיא האָהען האָכצייטס-רייזענדען פאססירען, ווערדען גלענצענדע עמפפאנגס-פייערליכקייטען פעראנשטאלטעט.

אין דער טהאט האטטע עסטעררייך-אונגארן פיעללייכט נאָך ניע איין הערשער-פאאר, וועלכעס זאָ בעליעבט וואר, אלס דער קאיזער-קאָניג פראנץ יאָזעף .I אונד דיא קאיזערין-קאָניגין עליזאבעטה. — איבעריגענס האטטע אונזערע מאָנארכיע קיינע איינען קראָנפרינצען, דער דאס פערטרויען, דיא ליעבע אונד דיא אנהענגליכקייט דער געזאממטען בעפאָלקערונג אונזערעס דאָפפעל-שטאאטעס אין זאָלך האָהעם מאסע בעזאס, אלס עבען זיינע האָהייט, אונזער געגענווערטיגער קראָנפרינץ רודאָלף, דער בעשטיממט איזט, דערמאיינסט דיא געשיקע דיעזער מאָנארכיע צו לייטען אונד דאס וואָהל אונד גליק דער בירגערשאפט צו פאָרדערן. — אבער פיר אונגארן טריטט נאָך איין פונקט הינצו, אום זיך אן דיעזער פערמעהלונגס-פייערליכקייט מיט פאָללער הינגעבונג אונד אינניגער פרייודיגקייט צו בעטהייליגען. אונזערע לעזער וויססען וואָהל בערייטס, דא וויר דיעס וויעדערהאָלט מיטגעטהיילט, דאס דיא בעלגישע קאָניגין איינע געבאָרענע אונגארין איזט, נעמליך דיא טאָכטער דעס געוועזענען פאלאטינס יאָזעף, דעססען אנדענקען דיא אונגארישע נאציאָן ערסט פאָר קורצעם אין הערדליכעס אונד קאָסטבארעס דענקמאל אין דער הויפטשטאדט ערריכטען ליעס. אונגארן האטטע פיעלע פאלאטינע, אללעין קיינער האט זיך אום אונזער לאנד זאָלכע פערדיענסטע ערוואָרבען, אלס עבען דער פאלאטין יאָזעף, דער פאָללע 50 יאהרע אונגארן מיט פאָטערליכער ליעבע רעגיערטע אונד פיר דיא פאָרדערונג זיינער אינטערעססען זאָרגטע. איך זיינע טאָכטער, איהרע מאיעסטעט דיא קאָניגין פאָן בעלגיען, האט וויעדערהאָלט בעווייזע געליעפערט, דאס זיא איהר געבורטסלאנד אונגארן איך היינטע נאָך אים פאָללעם הערצען ליעבע. דיא טאָכטער, דיא האָהע בריוט פרינצעססין שטעפאניע, גלייכט איך אין דיעזער בעציהונג פאָללקאָממען איהרער עלטערן מוטטער. איך זיא פיהלט זיך נעמליך צו אונגארן הינגעצאָגען. זיא ערלערנטע אין ברוססעל, דער הויפטשטאדט איינעס שטאאטעס, וואָ קיין אונגארישעס וואָרט געהאָרט ווירד, דיא אונגארישע שפראכע גרינדליך פאָן איינעם אים אונגארן הערבייגערופענען פראָפעססאָר. זיא היילט אלס איינציגע קאָניגין-קאָניגין פאָן עסטעררייך-אונגארן בעווייזע געגעבען פאָן איהרער ליעבע צו אונגארן, וועלכעס יא דאס געבורטסלאנד איהרער מוטטער איזט! נאָך אללדעם ווירד מאן עס בעגרייפליך פינדען, דאס מאן זיך אין אונגארן איבערהויפט מיט דער פארטיע דעס קראָנפרינצען זעהר פרייט. אללעס בעגליקווינשט זיך, דאס דיא וואָהל דעס קראָנפרינצען אויף איינע פרינצעססין געפאללען, וועלכע מיטטער-ליכערווייזע דאָך אלס אונגארין בעטראכטעט ווערדען קאנן! —

דאס דיא יודען אן יעדער פרייודיגען פעראנלאססונג אין דער פאמיליע אונזערעס הערשערהויזעס לעבהאפטעסטען אנטהייל נעהמען, בראויכט וואָהל ניכט ערסט הערפאָרגעהאָבען צו ווערדען. זעלבסט אונטער דעם שווערסטען דרוקע וואר דיא טרייע דער יודען פיר דען קאָניג איממער איינע אונערשיטטערליכע — אונד וויא זאָללטע דיא טרייע, דיא ליעבע, דיא בעגייסטערונג דער יודען פיר דאס געגענווערטיגע הערשער-פאאר עסטעררייך-אונגארנס ניכט דען האָכסטען גראד ערייכען! נאָך לאנגען יאהרהונדערטען, וועהרענד דערען דיא יודען דיעזער מאָנארכיע מאנכע פרייודע, אבער נאָך צאהלרייכערע טריבע ערייגניססע דורכלעבען מוסטען, איזט עס איהנען ערסט אונטער דער רעגיערונג פראנץ יאָזעף .I געלונגען, דיא פאָללע גלייכבערעכטיגונג מיט דען איבריגען בירגערן דער מאָנארכיע צו ערהאלטען. דער יודע איזט דאנקבאר. ער פערגיסט ניע דיא וואָהלטהאטען, דיא מאן איהם ערוויזט. דעסהאלב פיהלט זיך אויך דיא געזאממטע יודענהייט פרייודיג געהאָבען, זאָ אָפט איין פרייודיגעס ערייגניס אין דער פאמיליע אונזערעס אללגעליעבטען הערשער-הויזעס זיך פאָללציעהט.

אונד זאָללטען דיא יודען עטווא איהרען פרייודיגען געפיהלען ביי דיעזער פעראנלאססונג בעזאָנדערען אויסדרוק געבען? אין דען איינצעלנען געמיינדען דירפטע דיעס וואָהל אין דיעזער אָדער יענער וויזע געשעהען. דיעשענס דער געזאממט-יודענהייט דער מאָנארכיע ווערע איינע זאָלכע קונדגעבונג ניכט מעהר אם פלאטצע. וויר זינד עבען בירגער אונד געבען דאהער אונזערער פרייודע אונד אונזערען גליקווינשען אין געמיינשאפט מיט דען איבריגען בירגערן ווירדיגען אויסדרוק. עבען היערין ליעגט יא דאס גראָססע פערדיענסט אונזערעס ערהאבענען מאָנארכען, דאס דיא יודען אין פרייד אונד לייד ניכט מעהר אללעין שטעהען, זאָנדערן אין אללעם אין געמיינשאפט מיט דען בירגערן אנדערער קאָנפעססיאָנען זיך בעטהייליגען קאָננען!

דיא הייטע פריה אויס זאלצבורג איינגעטראָפפענען דעפעשען מעלדען: זייט פאָרגעסטערן פריה רעגנעט עס אין זאלצבורג פאָרטוועהרענד, דאָך אלס דער האָף-צוג מיט דער בעלגישען קאָניגס-פאמיליע נאָך 4 איהר נאכמיטטאגס אין זאלצבורג איינגעטראָפפען וואר, ערהייטערטע זיך פלאָטצליך דער הימעל אונד דיא זאָננע שיען אויף. עס וואר, אלס וואָללטע אויך דער הימעל איין זיכטבארעס צייכען געבען, וויא ער דער אללגעמיינען פריידע צושטיממע. אלס דער צוג מיט דער בעלגישען קאָניגס-פאמיליע אין דען באהנהאָף פאָן זאלצבורג היניינפוהר, דא איילטע דער קראָנפרינץ דעם וואגגאָן, אין וועלכעם דיא בעלגישע קאָניגס-פאמיליע געזעססען, ענטגעגען, וואָ ער אם וואגגאָן-פענסטער מיט גראָסטער פריידע זיינע בריוט, דיא פרינצעססין שטעפאניע, ערבליקטע. אלס פרינצעססין שטעפאניע אויס דעם וואגגאָן הערויסטראט, אומארמטע זיא קראָנפרינץ רודאָלף, קיסטע זיא צווייםאל הערצהאפט אונד דריקטע זיא אן זיין הערץ, וואָראויף איהם דיא פאָן גליק אונד פריידע שטראהלענדע בריוט נאָך איין דריטטעסמאל אויף דיא וואנגע קיסטע. עס וואר איין ליעבליכעס ערגרייפענדעס בילד, אלס זיך דיעזעס יונגע בריוט-פאאר זאָ הערצליך בעגריססטע. — „זאָ אומארמט זאָ קיסט נור דיא וואהרע אונד עכטע ליעבע. דאס ווירד איין גליקליכעס פאאר, דאס האט דיא ליעבע צוזאממענגעפיהרט!" זאָ האָרטע מאן פאָן אללען צושויערן זאגען. ווער דיא פרינצעססין שטעפאניע דיעסמאל געזעהען, דעם ווירד עס קלאר, ווארום זיך דער קראָנפרינץ געראדע אין דיעזע פרינצעססין פערליעבטע. — נאכדעם קראָנפרינץ רודאָלף זיינע בריוט בעגריסט האטטע, טראט ער אויף דיא בעלגישע קאָניגין צו, וועלכע איהן אומארמטע אונד צווייםאל הערצליך קיסטע, וואָראויף דער קראָנפרינץ איהר דיא האנד קיסטע. דער קאָניג פאָן בעלגיען דריקטע דעם קראָנפרינצען ווארם דיא האנד, וואָראויף איהם דיעזער צווייםאל אויף דיא וואנגע קיסטע. דיא עמפפאנגס-פייערליכקייטען אין זאלצבורג איבערטראפען אללעס שאָנע אונד ערהאבענע, וועלכעס דיא פאנטאזיע זיך אויסמאלען קאנן. דעם אבענדס בעגאנן דיא גראָסארטיגע בעלייכטונג דער שטאדט, וועלכע זעהר גלענצענד אויסגעפאללען. זעממטליכע הייזער ביז צום לעטצטען קליינסטען היזכען וואַרען אויף דאס פראכטפאָללסטע בעלייכטעט. וואונדערבאר שאָן וואַרען דיא פייערווערקע אויף דען שפיטצען דער האָהען בערגע, פאָן דענען זאלצבורג אומגעבען איזט. פאָן דען בערגעסהאָהען העראב לאָדערטען דיא פלאממען אין ראָטהען, ווייסען

פאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(11-טע פאָרטזעטצונג.)

דאס געשפרעך צווישען שיילאָק אונד באססאניאָ אין דעם טהעאטער-שטיקע „דער קויפמאנן פאָן וועניעדיג" לויטעט פאָלגענדערמאסען:

שיילאָק: (אים שפעקולירענדען טאָנע) „3000 דוקאטען פערלאנגט איהר? גוט!"

באססאניאָ: „יא, הערר! אויף דריי מאָנאטע, אין דריי מאָנאטען צאהלבאר."

שיילאָק: „אויף דריי מאָנאטע? גוט!"

באססאניאָ: „אנטאָניאָ ווירד דאפיר גוטשטעהען."

שיילאָק: „אנטאָניאָ אלס גוטשטעהער? — גוט! אנטאָניאָ איזט גוט!"

באססאניאָ: „זאגט איהר דאס שפאָטטיש? איזט עטווא אנטאָניאָ קיין גוטער מאנן?"

שיילאָק: „איי, ניין! ניין! ניין! ווענן איך זאגע: ער איזט גוט, זאָ מיינע איך דאמיט, דאס ער פערמאָגענד איזט! (דיא קויפלייטע בעאורטהיילען דען ווערטה איינעס מענשען פאסט איממער נאָך דער שווערע זיינעס געלד-קאסטענס, אונד ווענן זיא זאגען: „דער מאנן איזט גוט", זאָ הייסט עס זאָפיעל, אלס: דער מאנן איזט צאהלונגס-פעהיג אָדער רייך), אבער אנטאָניאָ'ס פערמאָגען בעפינדעט זיך אויף דען שיפפען אויף דעם אונזיכערען מעערע. שיפפע זינד נור ברעטטער; מאטראָזען זינד נור מענשען; עס גיבט אויך לאנדרייבער אונד וואססער-רייבער, אונד דאנן האבען וויר געפאהרען פאָן ווינד אונד וועללען. — דער מאנן איזט בייא אללדעם זעהר פערמאָגענד. דריי טויזענד דוקאטען! — איך דענקע, איך קאנן זיינע גוטשטעהונג דענאָך אננעהמען."

באססאניאָ: „זייד פערזיכערט, איהר קאָננט עס."

שיילאָק: „איך וויל פערזיכערט זיין, דאס איך עס קאנן, — אונד דאמיט איך פערזיכערט זיין קאנן, וויל איך מיך בעדענקען. קאנן איך אנטאָניאָ שפרעכען?"

באססאניאָ: „ווענן עס אייך בעליעבט, מיט אונס היינט צו שפייזען, זאָ קאָננט איהר איהן שפרעכען."

שיילאָק: „וויא? איך זאָלל הינגעהען מיט אייך שוויינעפלייש אונד שינקען פרעססען? איך וויל מיט אייך האנדלען אונד וואנדלען, מיט אייך שטעהען אונד געהען אונד וואס דערגלייכען מעהר איזט; אבער איך וויל ניכט מיט אייך עססען אונד טרינקען. — וויססעט איהר, דאס מיך אנטאָניאָ ניכט ליידען קאנן, ער זאגטע, דאס ער ליעבער דיא העססליכסטע שפיננע זעהע, אלס איינען יודען. ער האטטע אונלענגסט אויף דער בערזע אויף מיינען בארט אונד אויף מיינען ראָק געשפיען."

אינצווישען טראט דער קויפמאנן פאָן וועניעדיג, נאמענס אנטאָניאָ איין, אונד זאגטע צו שיילאָק: „שיילאָק, וויא וואָהל איך ניכט לייהע אונד ניכט באָרגע, אונד וואוכער-צינזען נאָך געבע ווערדע נעהמע, זאָ וויל איך, וויל מיין פריינד עס דרינגענד בראויכט, מיינע געוואָהנהייט ברעכען."

שיילאָק: „וויא? ווענן איהר געלד לייהט, זאָ ציעהט איהר ניע איינען פאָרטהייל דאראויס? איזט דענן איין דערארטיגער פאָרטהייל איינע זינדע? האט ניכט יעקב דען לבן מיט דען שאפען איבערפאָרטהיילט?"

אנטאָניאָ: „בייא יאַקאָב וואר דאס גאנץ אנדערס. דיא געבורט פאָן געראדע „בונטען אונד געפלעקעלטען" שאפען האט ניכט יאַקאָב זעלבסט בעווירקען קאָננען, גאָטט האט עס אלזאָ זאָ געפיגט. ברינגט איהר דאס אלס בעוויס, אום דען וואוכער צו רעכטפערטיגען, אונד איזט אייער געלד אונד זילבער שאאפע?"

שיילאָק: „יא, דאס געלד מוס זיך עבענזאָ וויא דיא שאאפע פערמעהרען. — דאָך צור זאכע! 3000 דוקאטען אויף 3 מאָנאטע פערלאנגט איהר?"

אנטאָניאָ: „יא, אונד וויא פיעל צינזען פערלאנגט דענן איהר?"

שיילאָק: „מיין האָהער הערר אנטאָניאָ, פיעל אונד אָפטמאלס האבט איהר אויף דער בערזע מיך בעשימפפט, אום מיינע געלדער אונד אום מיינע צינזען, אבער איממער ערטרוג איך עס מיט געדולד, דענן דולדען איזט דאס ערבטהייל אונזערעס שטאממעס. איהר שעלטעט מיך איינען אונגלייביגען, שטאָסט מיך וויא איינען בלוטהונד אונד שפייעט אויף מיין געוואנד. נון צייגט עס זיך, דאס איהר אויך איינען יודען געברויכען קאָננט; דא האבט איהרס, איהר קאָממט צו מיר אונד איהר שפרעכט: „שיילאָק! וויר ווינשען געלדער!" — זאָ שפרעכט איהר, דער מיר דען שפייכעל אויף דען בארט געוואָרפען אונד מיך מיט דען פיססען פאָן דער בערזע געשטאָסען, וויא מאן איינען פרעמדען הונד שטאָסט; האט איין הונד געלד? קאנן איין הונד 3000 דוקאטען לייהען? — אָדער זאָלל איך מיך ביקען, אייערע פיסע, דיא מיך געשטאָסען, צו קיססען? זאָלל איך אין קנעכטישעם אונד ווינזעלנדעם טאָנע רופען: „מיין האָהער, געעהרטער הערר? אם לעטצטען מיטטוואָך האבט איהר מיך אנגעשפוקט, האבט מיך געטרעטען אונד וויא איינען הונד הי-